

Aan: Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Dienst Regelingen
Afdeling Recht & Rechtsbescherming
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Van: Stichting Wilde Kokkels
Postbus 41139
9701 CC Groningen

Betreft: Bezwaarschrift tegen besluit tot verlening van een vergunning op grond van de
Visserijwet aan de Coöperatieve Producentenorganisatie Kokkelvisserij, met als
kenmerk Viss 05/3534

Groningen

11 september 2005

Geachte minister Veerman,

Hierbij maakt de Stichting Wilde Kokkels bezwaar tegen de door u op 1 augustus 2005 aan de Coöperatieve Producentenorganisatie van de Nederlandse Kokkelvisserij U.A. verleende vergunning op grond van de Visserijwet met als kenmerk Viss 05/3534. De omstreden vergunning is als bijlage 1 meegezonden.

1. Stichting Wilde Kokkels als belanghebbende

De Stichting Wilde Kokkels heeft als doelstelling "het beschermen van natuur, landschap, geologie en milieu in de Waddenzee, Noordzee, Westerschelde en Oosterschelde, en dan met name de voor dit gebied kenmerkende vogels" (zie copie van de statuten (bijlage 2) en uittreksel KvK Groningen (bijlage 3)).

Volgens artikel 1.2 van de Algemene Wet Bestuursrecht wordt onder belanghebbende verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken.

In artikel 1.2, lid 3, worden twee voorwaarden genoemd waaraan een rechtspersoon moet voldoen om als belanghebbende te worden erkend. De rechtspersoon dient het belang in de doelstelling te vermelden, en zij dient het belang tevens door middel van feitelijke werkzaamheden te behartigen.

De Stichting Wilde Kokkels voldoet aan beide voorwaarden zoals genoemd in de Algemene Wet Bestuursrecht (A.w.b). Zij heeft in de afgelopen jaren een aantal rechtszaken tegen mechanische kokkelvisserij gevoerd, en behartigt zodoende haar doelstelling door middel van feitelijke werkzaamheden. Wij vragen u dan ook de Stichting Wilde Kokkels als zijnde belanghebbende te erkennen en ons bezwaarschrift in behandeling te nemen.

2. Inhoud verleende vergunning

Als gevolg van de verleende vergunning is mechanische kokkelvisserij in het Vogel- en Habitatrichtlijngebied Westerschelde mogelijk. Het gebied is aangewezen voor het habitatype Estuaria en de vogelsoorten Kanoet en Scholekster.

3. Bezwaren

De Stichting Wilde Kokkels heeft bezwaren tegen de inhoud van de passende beoordeling. Naar onze mening is er niet gebruik gemaakt van de best beschikbare kennis, en is er wel degelijk sprake van redelijke wetenschappelijke twijfel. De vogelsoorten Kanoet en Scholekster en het habitatype Estuaria geraken door deze vergunning in een ongunstige staat van instandhouding. De vergunning had derhalve (in lijn met de uitspraak van het Europese Hof van Justitie) niet verleend mogen worden. Onze bezwaren richten zich vooral op de volgende onderdelen:

3.1 Feiten EVA 2 zijn niet goed overgenomen

De passende beoordeling maakt vooral gebruik van de gegevens uit het EVA 2 onderzoek. Dit onderzoek bestaat uit meer dan 20 deelrapporten en vele duizenden bladzijden. Naar onze mening is er selectief geciteerd uit het rapport, en ontbreken feiten welke redelijke twijfel met zich meebrengen. De Raad van State heeft bij uitspraak van 1 juni 2005 (zaaknummer 200409107/1, [bijlage 4](#)) een samenvatting en een beoordeling gemaakt van de feiten zoals voortkomen uit het EVA2 onderzoek:

Vaststelling van de feiten

2.5. *Bij haar oordeelsvorming gaat de Afdeling uit van de volgende als vaststaand aangenomen gegevens.*

2.5.4. *Sinds 1999 is wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd in het kader van de tweede fase van de evaluatie van het schelpdiervisserijbeleid in Nederland (EVA II). Het EVA II onderzoek heeft tot doel de aard en omvang van de effecten van de mechanische schelpdiervisserij op de natuur in Waddenzee en Oosterschelde in kaart te brengen. Daarnaast is in het onderzoek geëvalueerd of de in 1993 genomen beleidsmaatregelen het beoogde effect hebben gesorteerd. De resultaten van het EVA II onderzoek zijn onder meer:*

- *Mechanische kokkelvisserij leidt direct na bevissing tot een slibarme wadbodem.*
- *Bevissing van kokkels leidt tot een lagere kokkelstand in de Waddenzee.*
- *Tijdens en direct na het vissen op kokkels gaat een deel van de andere bodemfauna dood. Ook op iets langere termijn (één tot enkele jaren) is een afname van bodemdieren waargenomen in beviste gebieden.*
- *Schelpdieretende vogels, met name scholeksters en eidereenden, zouden schade kunnen ondervinden van schelpdiervisserij, door vermindering van hun voedselvoorraad.*
- *Voedselreservering in de vorm van bescherming van mosselbanken en verminderde visserij op kokkels is zinvol geweest, maar de voor de vogels gereserveerde hoeveelheden schelpdieren hadden groter moeten zijn.*
- *De aantallen scholeksters in de Waddenzee zijn teruggelopen. Van de totale afname van 85.000 scholeksters wordt ongeveer 70.000 toegeschreven aan het tekort aan mosselbanken en ongeveer 15.000 aan de vermindering van het kokkelbestand door kokkelvisserij. Bij voedselreservering zou er in de Waddenzee per scholekster ongeveer 200 kilo kokkelvlees aanwezig moeten blijven aan het begin van de winter. Deze 'ecologische voedselbehoefte' is ongeveer 3 maal zo groot als wat een scholekster daadwerkelijk opeet in de loop van de herfst en winter (de 'fysiologische voedselbehoefte').*

Als er veel mosselbanken zijn behoeven er minder kokkels voor de scholekster te worden gereserveerd, want op elke 1.000 hectare mosselbank kunnen ongeveer 35.000 scholeksters leven.

- *De aantallen eidereenden in de Waddenzee zijn afgenomen. Wanneer er in de Waddenzee minder dan ongeveer 60 miljoen kilo mosselen (met schelp en al) aanwezig was bleek er een verhoogde kans op massale sterfte onder eidereenden. 60 miljoen kilo wordt beschouwd als de beste schatting voor de ecologische voedselbehoefte voor het referentie-aantal van 130.000 eidereenden. De onzekerheid in deze schatting is echter erg groot.*

Het EVA II onderzoek leidt tot een groot aantal aanbevelingen, waaronder:

Het oordeel van de Afdeling

2.6.3. *Verweerder heeft, mede gelet op de onderzoeken die in het kader van EVA II zijn uitgevoerd, in het bestreden besluit erkend dat de kokkelvisserij negatieve gevolgen heeft voor de wadbodem en het daarin aanwezige leven. Hij heeft niet aannemelijk gemaakt dat invloeden van natuurlijke oorsprong zoals zware stormen en ijsgang een groter effect op de wadbodem hebben dan de effecten van bodemberoering door mechanische kokkelvisserij. De stelling van verweerder dat het kleine percentage van de wadbodem dat jaarlijks mag worden bevist maakt dat de gevolgen van de mechanische kokkelvisserij voor de Waddenzee niet significant kunnen zijn, onderschrijft de Afdeling niet. In het kader van de instandhoudingsdoelstellingen van de Waddenzee moet naar het gebied als geheel worden gekeken en wordt, zoals ook volgt uit het arrest van het Hof, de significantie van de gevolgen met name beoordeeld in het licht van de specifieke milieukeurmerken en de omstandigheden van het gebied. Daarbij moeten naast het bodemleven als voedselbron op micro-niveau in de dierlijke voedselketen ook worden beschouwd de foerageermogelijkheden voor in het bijzonder de kanoetstrandloper, de scholekster en de eidereend.*

Verweerder heeft zich niet in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat het bodemleven snel herstelt van de effecten van de kokkelvisserij. Hierbij neemt de Afdeling in aanmerking dat uit de onderzoeken in het kader van EVA II blijkt dat de duur van de herstelperiode kan oplopen tot tenminste 6 jaar. Gelet op de onderzoeken in het kader van EVA II moet het er voorts voor worden gehouden dat de aantallen van de kanoetstrandloper in de Waddenzee sinds het begin van de jaren 90 significant zijn afgenomen.

Aannemelijk is, mede gelet op de bevindingen van de wetenschappelijke auditcommissie, dat dit samenhangt met veranderingen van de bodemfauna veroorzaakt door de mechanische kokkelvisserij. Gelet op het voorgaande moet derhalve worden geoordeeld dat op grond van objectieve gegevens niet kan worden uitgesloten dat de mechanische kokkelvisserij afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen heeft voor de Waddenzee.

De Passende Beoordeling zoals opgenomen in het betwiste besluit heeft geen gebruik gemaakt van de informatie uit EVA 2 zoals deze wel door de Raad van State zijn vastgesteld. EVA2 kan naar onze mening ook voor de visserij in de Westerschelde als de best beschikbare informatie worden gezien. Er is immers geen apart onderzoek uitgevoerd in de Westerschelde. De Waddenzee is een vergelijkbaar habitatype, en is aangewezen voor (gedeeltelijk) dezelfde vogelsoorten.

Uit EVA2 blijkt dat het voedsel van de Kanoet wel degelijk achteruitgang vertoont als gevolg van mechanische kokkelvisserij, en dat herstel minimaal 6 jaar vergt. Beide feiten zijn naar onze mening al aanleiding genoeg om mechanische kokkelvisserij niet toe te staan.

3.2 Aantallen Scholeksters zijn wel degelijk afgenomen

Volgens de Passende Beoordeling laten de tellingen zien dat de aantallen Scholeksters vanaf 1990 jaarlijks vrijwel reeds zijn gestegen (blz 5). Dit is aantoonbaar onjuist.

Volgens het meest recente RIKZ rapport *Watervogels in de zoute Delta 2001/2002 Berrevoets, C.M.; Strucker, R.C.W.; Arts, F.A.; Meininger, P.L. (bijlage 5)* uit 2003 zijn de aantallen Scholeksters wel degelijk achteruitgegaan:

In de Westerschelde was het aantal vogeldagen in 2001/2002 iets hoger dan in het voorgaande seizoen maar nog steeds 40% lager dan in 1998/99.

De afname in de Westerschelde die in het seizoen 1999/2000 heeft plaatsgevonden lijkt niet verder door te zetten. Na de dramatische terugval in dat seizoen (>40% afname) is sprake van een situatie die in de drie daaropvolgende seizoenen stabiel is gebleven. Zowel in het westelijke als het middendeel van de Westerschelde is de afname gelijkmatig verdeeld over de najaars/wintermaanden. Daarmee lijkt tussen 1998/99 en 1999/2000 sprake te zijn van een afname van de draagkracht van de Westerschelde voor Scholeksters. (blz 53)

De inhoud van de Passende Beoordeling geeft de inhoud van de best beschikbare informatie over tellingen dus niet juist weer, en is daarmee in strijd met de Algemene Wet Bestuursrecht.

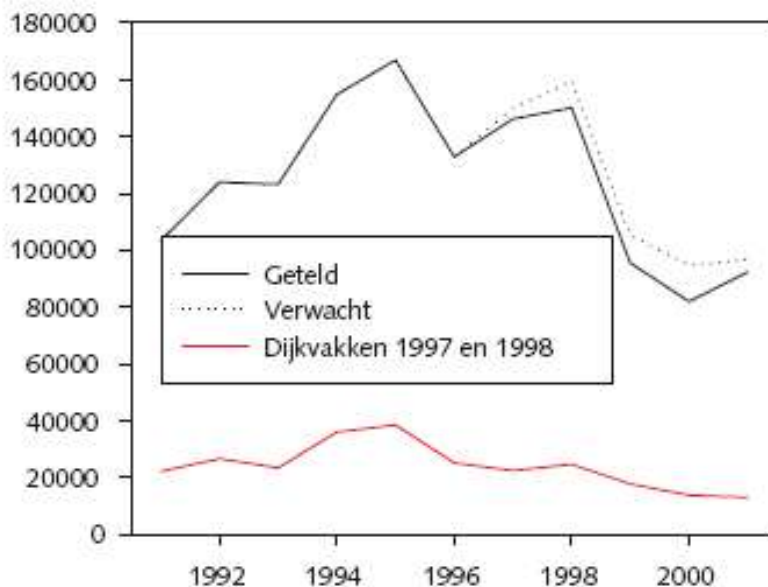
3.3 Geen rekening gehouden met cumulatieve effecten Dijkverbetering

De dijken langs de Westerschelde worden verhoogd. Dit heeft negatieve effecten op de aantallen Scholeksters, zoals vermeld in het RIKZ rapport *Dijkverbeteringswerken langs de Westerschelde : aantalsveranderingen van watervogels C.M. Berrevoets, P.L. Meininger (2004) (bijlage 6)*:

Analyse van aantallen en relatieve betekenis

Figuur 8 toont het getelde aantal Scholeksters versus het verwachte aantal per seizoen in de Westerschelde. De aantallen in de teltrajecten waar werkzaamheden hebben plaatsgevonden blijven vanaf 1997 achter bij de verwachte aantallen in deze trajecten (figuur 9). Dit betekent voor de gehele Westerschelde voor de seizoenen 1997-2001 een negatieve afwijking ten opzichte van de verwachte aantallen van respectievelijk -2.5, -5.8, -9.2, -13.5 en -4.5%. blz 35.

Figuur 8
Scholekster: Aantal (seizoenssom)
in de Westerschelde.

In de Passende Beoordeling is geen rekening gehouden met de effecten van de dijkverhogingen, waardoor de hoogwatervluchtplaatsen minder geschikt zijn geworden.

Samenvattend is de Stichting Wilde Kkokkels van mening dat de verleende vergunning is strijd is met artikel 2,3 en 6 van de Habitatrichtlijn, en met de Algemene Wet Bestuursrecht. De Passende Beoordeling maakt niet gebruik van de best beschikbare informatie, en er is sprake van redelijke wetenschappelijke twijfel.

De Stichting Wilde Kkokkels vraagt de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit dan ook om het besluit d.d. 1 augustus 2005 (*kenmerk Viss 05/3534*), waarbij de bestreden vergunning is verleend, te heroverwegen, te herroepen en de verleende vergunning te vernietigen.

Hoogachtend,

Martijn de Jong

Lenze Hofstee

Voorzitter

Penningmeester

Stichting Wilde Kkokkels
Postbus 41139
9701 CC Groningen

info@wildekokkels.nl